

Коментар о кретању у сектору небанкарских финансијских институција

Анализа финансијског сектора у БиХ на крају 2021. године

На финансијском тржишту Босне и Херцеговине, на крају 2021. године пословало је 121 финансијска институција, које су укључене у редовну статистику Централне банке БиХ, и то у банкарском сектору 22 комерцијалне банке и једна развојна банка и у сектору небанкарских финансијских институција (у даљем тексту се користи статистички термин сектор осталих финансијских институција / сектор ОФИ) који обухвата: 25 осигуравајућих друштава и једно друштво за реосигурање, 32 инвестициона фонда, 4 лизинг друштва, 26 микрокредитних организација, 8 брокерских кућа и 2 берзе. Прикупљање ове статистике се врши у складу са међународном методологијом прописаном у ММФ-ом Приручнику за монетарну и финансијску статистику (2000), путем јединственог извјештајног обрасца 2SR за банке и 4SR за небанкарске финансијске институције (Standardized Report Forms / SRF). Кориштењем јединствених извјештајних образаца за представљање биланса стања могуће је произвести агрегисане и хармонизоване податке за ниво БиХ.

Број финансијских институција у БиХ

Финансијске институције у БиХ	дец.20			јун.21			дец.21		
	ФБиХ	РС	Укупно	ФБиХ	РС	Укупно	ФБиХ	РС	Укупно
Банке*	16	8	24	16	8	24	15	8	23
Инвестициони фондови	16	19	35	16	19	35	16	16	32
Друштва за осигурање и реосигурање	12	14	26	12	14	26	12	14	26
Брокерске куће	4	4	8	4	4	8	4	4	8
Лизинг друштва	4	0	4	4	0	4	4	0	4
Микрокредитне организације	14	14	28	13	14	27	13	13	26
Берзе	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Укупно	67	60	127	66	60	126	65	56	121

*Укључена Развојна банка ФБиХ

Укупна актива финансијског сектора у Босни и Херцеговини је на крају 2021. године износила 43,3 млрд КМ и већа је за 2,9 млрд КМ или за 7,1% у односу на стање на крају 2020. године. Највеће учешће су и даље имале банке које су учествовале са 88,4% у укупној активи финансијског сектора. Друштва за осигурање и реосигурање учествују са 2,3 млрд КМ, односно 5,4% од укупне aktive финансијског сектора. Поредићи са стањем на крају 2020. године, све групе из сектора ОФИ биљеже пораст active.

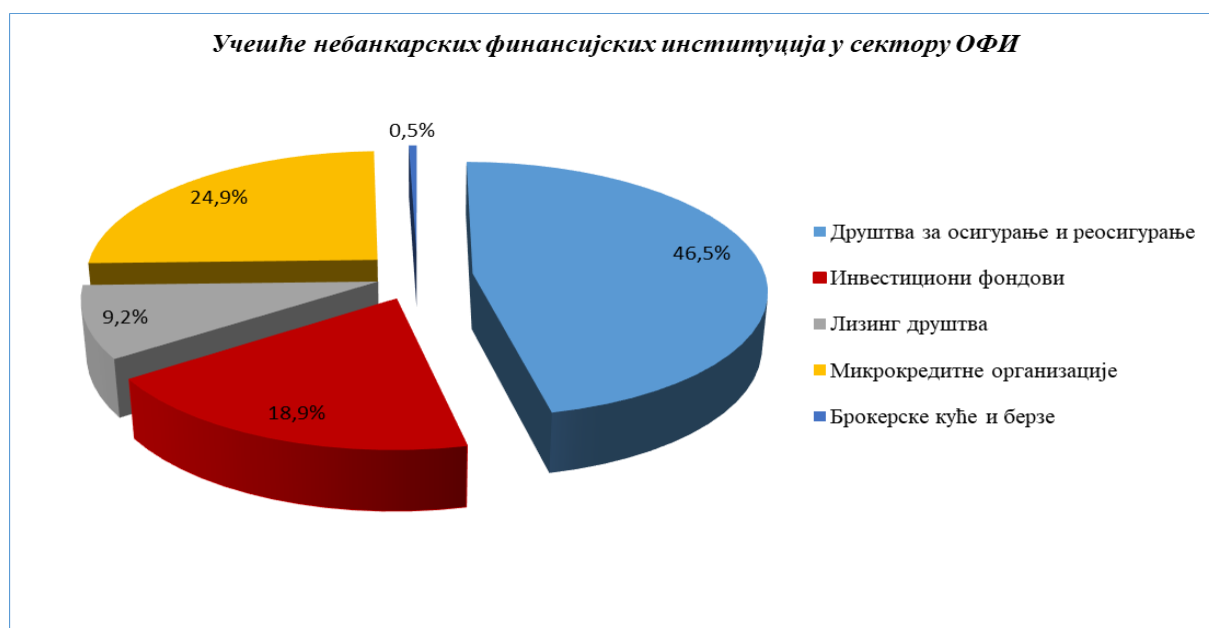
Финансијски сектор у БиХ (милиони КМ)

Финансијске институције у БиХ	dec.20		jun.21		dec.21		Индекс раста актив	
	Актива	Удио (%)	Актива	Удио (%)	Актива	Удио (%)	12.2021/ 12.2020	12.2021/ 06.2021
Комерцијалне банке	35.790,84	88,59	37.040,81	88,61	38.279,64	88,45	106,95	103,34
Друштва за осигурање и реосигурање	2.189,48	5,42	2.279,49	5,45	2.326,68	5,38	106,27	102,07
Инвестициони фондови	820,22	2,03	835,29	2	943,41	2,18	115,02	112,94
Микрокредитне организације	1.161,03	2,87	1.176,05	2,81	1.246,74	2,88	107,38	106,01
Лизинг друштва	416,48	1,03	444,7	1,06	458,03	1,06	109,98	103
Брокерске куће	11,64	0,03	13,62	0,03	14,14	0,03	121,52	103,84
Берзе	10,47	0,03	11,03	0,03	10,46	0,02	99,88	94,81
Укупно за сектор	40.400,16	100	41.801,01	100	43.279,11	100	107,13	103,54

Сектор небанкарских финансијских институција (сектор ОФИ)

Стање укупне активе сектора ОФИ у БиХ, на 31.12.2021. године је износило 5,0 милијарди КМ и веће је за 390,1 милиона КМ или 8,5% у поређењу са стањем на крају 2020. године, а у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године веће је за 239,3 милиона КМ или 5,0%. Највећу активу у оквиру сектора ОФИ имају осигуравајућа друштва са 2,3 милијарде КМ (а што представља учешће од 46,5% у укупној активи сектора ОФИ), затим слиједе микрокредитне организације са 1,2 милијарду КМ (24,9% учешћа), инвестициони фондови са 943,4 милиона КМ (18,9% учешћа), лизинг друштва са 458,0 милиона КМ (9,2% учешћа), преосталих 24,6 милиона КМ (0,5% учешћа) се односи на активе брокерских кућа и берзи у БиХ.

Учешће небанкарских финансијских институција у сектору ОФИ на крају 2021. године

У наставку је дата кратка анализа три подсектора са највећим учешћем у сектору ОФИ.

Друштва за осигурање и реосигурање

На тржишту осигурања у БиХ, на крају 2021. године, пословало је 25 друштава за осигурање и једно друштво за реосигурање, од чега 15 друштава обавља дјелатност неживотног осигурања, а 10 су композитна друштва која обављају послове неживотног и животног осигурања. Друштва за осигурање у БиХ биљеже континуиран и стабилан годишњи пораст активе и имају 46,5% учешћа у укупном сектору ОФИ. Вриједност билансне суме сектора осигурања (са укљученим реосигурањем) на дан 31.12.2021. године износи 2,3 млрд КМ и већа је за 47,2 милиона КМ, односно, 2,1% у односу на стање на дан 30.06.2021. године, а у односу на исти период претходне године већа је за 137,2 милиона КМ или 6,3%.

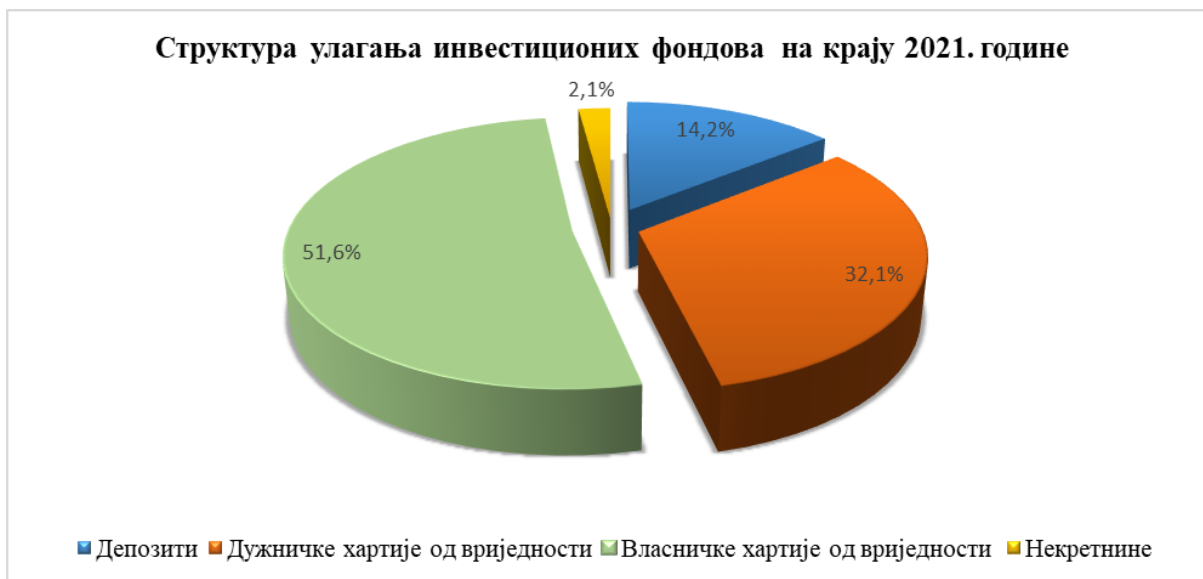
Најзначајније учешће у структури активе имају остали депозити (орочени депозити код банака), хартије од вриједности и нефинансијска актива (некретнине). Улагања у хартије од вриједности, првенствено државне обвезнице, биљеже континуиран раст и на крају 2021. године су већа за 8,7% у односу на полугодиште 2021. године, а у односу на 31.12.2020. године за 14,8%. У структури пасиве највеће учешће имају бруто техничке резерве које су на дан 31.12.2021. године износиле 1,55 млрд КМ и веће су за 2,0% у односу на стање на дан 30.06.2021. године. У посматраном периоду, у односу на исти период претходне године, бруто техничке резерве осигурања биљеже раст од 5,9%.

Инвестициони фондови

Укупна актива инвестиционих фондова на крају 2021. године износи 943,4 милиона КМ и већа је у односу на стање на крају 2020. године за 123,2 милиона, односно 15,0%, а у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године, већа је за 108,1 милиона или 12,9%.

На крају 2021. године у БиХ је пословало 32 инвестициона фонда, што је за три мање у односу на децембар 2020. године. У септембру 2021. године је извршено припајање поменута три фонда (два новчана и један отворени акцијски фонд) са другим фондовима, тако да је на крају године пословао само један новчани фонд.

Улагања инвестиционих фондова у износу од 839,3 милиона КМ чине 89,0% њихове укупне активе и већи су за 115,5 милиона КМ или 16,0% у односу на крај 2020. године, а у односу на стање на 30.06.2021. године, већи су за 52,8 милиона КМ или 6,7%. У структури улагања инвестиционих фондова, највеће учешће имају улагања у власничке хартије од вриједности око 51,6%, затим улагања у дужничке хартије од вриједности 32,1%, улагања у депозите 14,2% и најмани постотак од 2,1% се односи на улагања у некретнине.

Микрокредитне организације у БиХ

Билансна сума микрокредитних организација на крају 2021. године износи 1,25 млрд КМ и већа је за 85,7 милиона КМ или 7,4% у односу на крај 2020. године, а у односу на полугодиште 70,7 милиона КМ или 6,0%. Од укупне билансне суме на микрокредитне фондације (МКФ) се односи 549,5 милиона КМ или 44,1%, док се на микрокредитна друштва (МКД) односи 697,2 милиона КМ или 55,9%.

Укупни износ пласираних кредита код микрокредитних организација на крају 2021. године износи 988,5 милиона КМ или 79,3% укупне активе. У поређењу са стањем на крају 2020. године, микрокредитни портфељ биљежи раст од 8,1% (73,9 милиона КМ), док је у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године већи за 4,6% (43,6 мил КМ). Што се тиче преосталог дијела активе, 7,6% се односи на валуту и депозите, 6,4% се односи на нефинансијску активу и остатак се односи на власничке хартије од вриједности и друге рачуне потраживања.

Основни извор средстава МКО су обавезе по узетим кредитима које су на дан 31.12.2021. године износиле 606,2 милиона КМ или 48,6% укупне пасиве и веће су у односу на крај 2020. године за 33,7 милиона КМ или 5,9%, док су у односу на полугодиште већи за 39,5 мил КМ или 7,0%. Укупни капитал МКО на крају 2021. године износи 483,7 милиона КМ или 38,8% укупне пасиве и већи је за 34,4 милиона КМ или 7,7% у односу на крај 2020. године, док је у поређењу са стањем на полугодишту 2021. већи за 15,3 милиона КМ или 3,3%.